

ARKEOLOGISK REGISTRERING

Saksnummer: 19/9101

Saksnummer: 20/81331 (Viken)

Detaljregulering av Akerskogen nord i Råde kommune
Ole Kjos

Figur 1: Foto av deler av regulert areal. Tatt mot sørvest.

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK REGISTRERING

Kommune:	Råde		
Gårdsnavn:	Aker søndre		
Gnr./bnr.:	33/6		
Høyde over havet:	Ca. 10–25 moh.		
Tiltakshaver:	Torhild Iren Aker		
Adresse:	Akerskogen 1, 1640 Råde		
Navn på sak:	Detaljregulering av Akerskogen nord i Råde kommune		
Saksnummer:	19/9101, 20/81331 (Viken)		
Registreringsperiode:	31.10.19–31.1.20 (27,5 timer)	Ved:	Ole Kjos
For- og etterarbeid:	23.10.19 (2 timer) 9.1–16.4 (25 timer)	Ved	Ole Kjos
FAGLIGE KONKLUSJONER:		ASKELOADEN ID:	
☒	Ingen automatisk fredete funn:		
☐	Funn av automatisk fredete kulturminner:		
☒	Funnsted – ikke automatisk:	267 671	
☐	Forenklet dispensasjon – utgravd:		
☐	Fredete kulturminner i området (fra før):		
Stikkord:	Funnsted		

BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

I forbindelse med detaljregulering av Akerskogen nord, gbnr. 33/6 i Råde kommune utførte Østfold fylkeskommune arkeologiske registreringer. Bakgrunnen for detaljreguleringen er at tiltakshaver vil tilrettelegge for hyttebygging. Regulert areal er ca. 30 dekar.

I nærområdet til regulert areal er det registrert en rekke gravminner. Videre taler høyden over havet for at det innenfor planområdet kan finnes spor av steinalderaktivitet.

På grunn av områdets topografi og nærheten til automatisk fredete kulturminner varslet Østfold fylkeskommune 24.9.2019 om arkeologisk søk innenfor regulert areal. Hensikten var å undersøke om reguleringsplanen kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner som ikke er synlig i markoverflaten.

OMRÅDEBESKRIVELSE

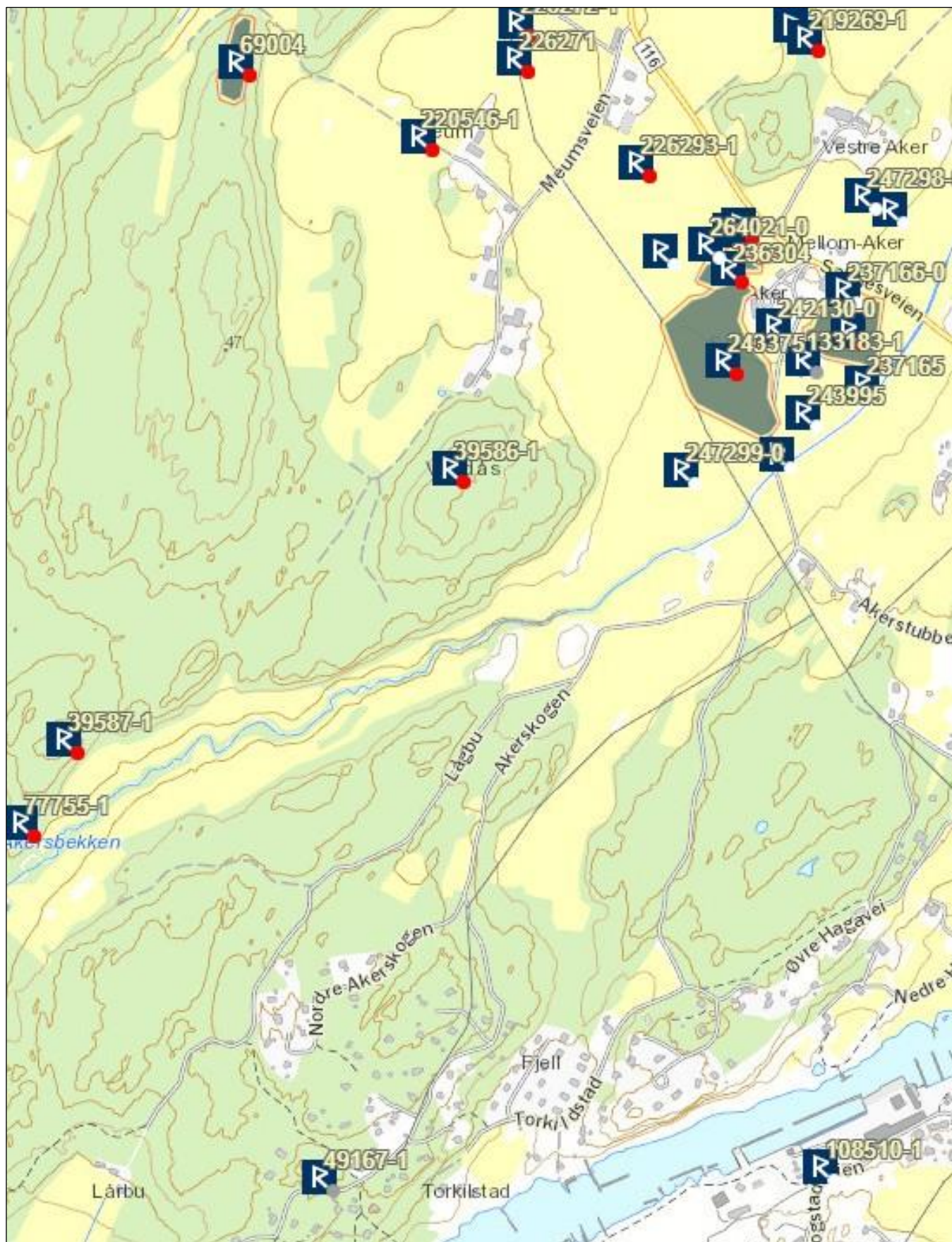
Planområdet er lokalisert innerst i Krokstadjorden, ca. 5 kilometer sørvest for Karlshus i Råde kommune (figur 12). Terrenget er her kupert med flere bergskjær og fjellknauser i dagen. Mellom fjellknausene er det flater i terrenget, som i forhistorisk tid kan ha blitt benyttet som utgangspunkt for fangstekspedisjoner. Planområdet strekker seg ned mot Krokstadjorden og allerede eksisterende hyttefelt. Her utelukker høyden over havet muligheten til å gjøre funn fra steinalder.

I figur 2 er et utvalg av kulturminner i nærområdet oppført i en tabelloversikt, og i figur 3 er de kartfestet.

KULTURMINNER I NÆROMRÅDET

KULTURMINNER I NÆROMRÅDET	
Askeladden ID:	Kulturminnetype:
243 375	Funnsted
39587	Gravminne
77755	Gravminne
49167	Fjernet røys
39586	Gravminne
69004	Gravfelt
220 546	Skålgropfelt
226 293	Skålgropfelt

Figur 2: Tabelloversikt over nærliggende kulturminner.

Figur 3: Kartutsnitt over nærliggende kulturminner. Hentet fra Riksantikvarens kulturminnedatabase, Askeladden.

STRATEGI OG METODE

Registreringsmetoden var prøvestikking med spade og såld. Prøvestikking er velegnet til å påvise boplasser og aktivitetsområder fra steinalder. Det øvre torvlaget fjernes. Kvadratiske hull på ca. 40 x 40 cm hånd graves med spade, ofte helt ned til steril undergrunn eller fjell. Massene såldes fortløpende i håndholdt såld med 4 mm rist. Det såldes helst i vann hvis det er tilgjengelig i nærheten. Når jordmassene er siktet bort kan funn, da i all hovedsak bearbeidet flint, sorteres ut.

I tillegg ble området synfart. Ved registrering i utmark går registranten over området for å finne spor etter synlige kulturminner, for eksempel gravminner, kullgroper eller fangstgroper.

Innenfor planområdet på ca. 30 dekar ble det gravd 36 prøvestikk (figur 7 og 8). De ble gravd på en hensiktsmessig måte i forhold til terreng og tiltak.

Prøvestikkene ble fortløpende markert og målt inn.

Alle faser av registreringa ble fotodokumentert. Et utvalg av fotoene er tatt med i rapporten.

Innmåling av sjaktene, lokalitetene og anleggsporene er gjort med CPOS, med RTK 3D fix oppløsning. Kartgrunnlaget er: WGS84 Sone 32N, Universal Transverse Mercator (UTM). Avvikene er ned mot 3 cm. Innmålingene er kartfestet. Kartutsnitt er integrert i rapporten.

Funnopplysninger, geometri og lokalitetsbeskrivelser er lagt til i Riksantikvarens kulturminnedatabase, Askeladden.

DELTAGERE OG TIDSROM

Registreringen i felt foregikk i tidsrommet fra 31.10 til 30.1.20. Feltarbeidet ble utført av Ole Kjos.

UNDERSØKELSEN

Feltarbeidet begynte med synfaring av det aktuelle området. Arbeidet identifiserte aktuelle flater, for prøvestikking etter steinalderaktivitet. Rundturen ble også foretatt for å se etter synlige kulturminner. Det ble ikke observert synlige kulturminner, unntatt en grop som ble tolket til å være etterreformatorisk.

To flater ble valgt ut til prøvestikking. Den ene ligger nordøst, mens den andre ligger sørvest. Det arkeologiske arbeidet startet opp på den nordøstre flaten. Høyden over havet er her ca. 20 meter. Dette indikerer at eventuelle aktivitetsspor i form av bearbeidet flint kan dateres til siste del av yngre steinalder.

Flaten er avgrenset av berggrunn i dagen i alle himmelretninger, unntatt mot nord hvor det er et svakt hellende terreng. Topografien heller vest for bergskjæret svakt mot sør ned mot Krokstadfjorden. Totalt ble det her gravd 14 prøvestikk. Undergrunnen varierte en del, fra grus iblandet steiner til silt. Det var

Figur 4: Foto tatt mot positivt prøvestikk. Stedet er markert med pil.

også enkelte steder kun torv ned til berggrunn, særlig gjaldt dette mot sør.

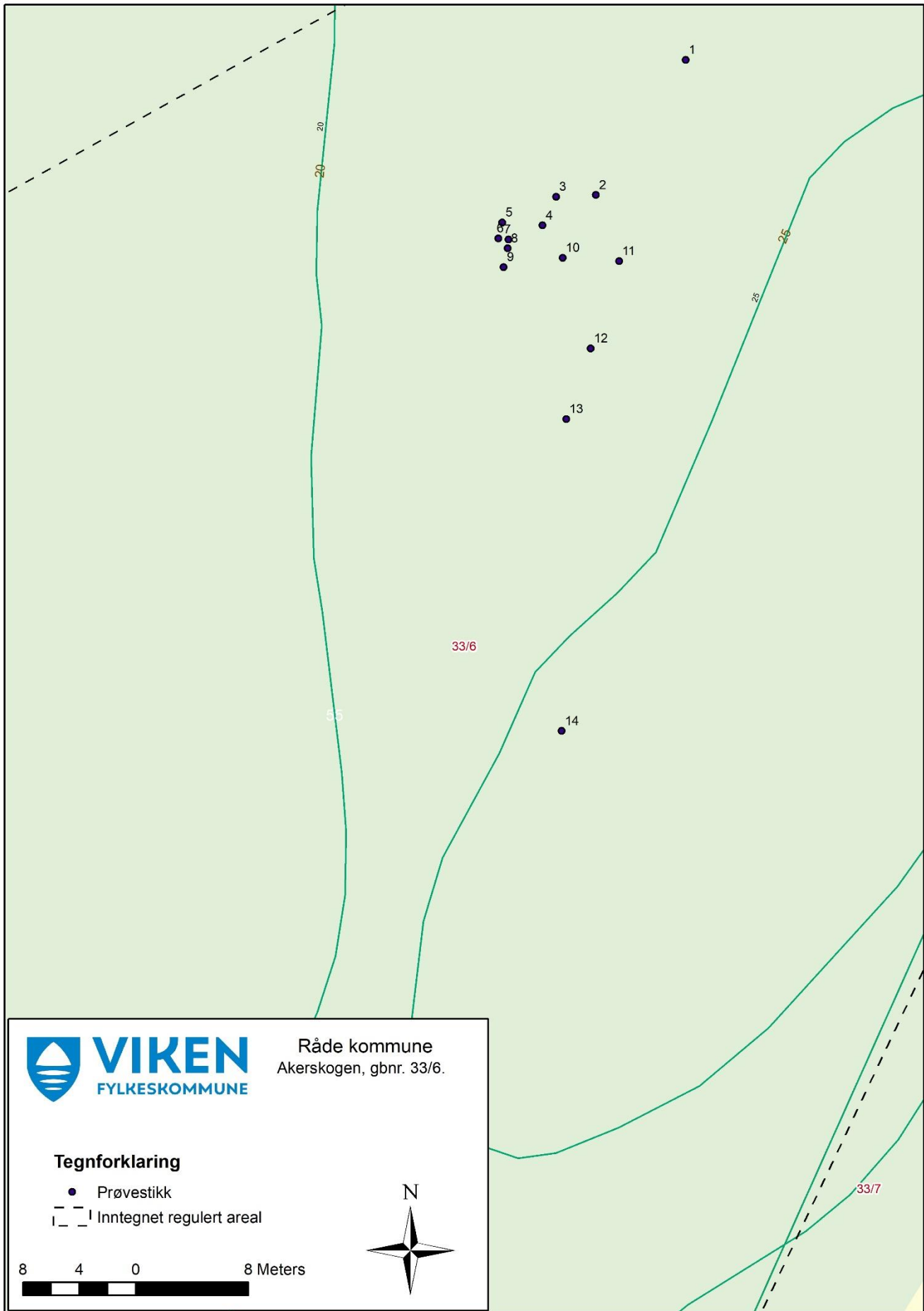
I prøvestikk 7 ble det funnet et flintavslag. Flere prøvestikk på den samme flaten var uten flintfunn. Til slutt ble det derfor, for å avklare om funnet kunne kategoriseres som en lokalitet eller ikke, gravd flere omkring det positive prøvestikket. Det ble ikke funnet ytterligere flintbiter. Stedet ble derfor kategorisert som et ikke automatisk fredet funnsted.

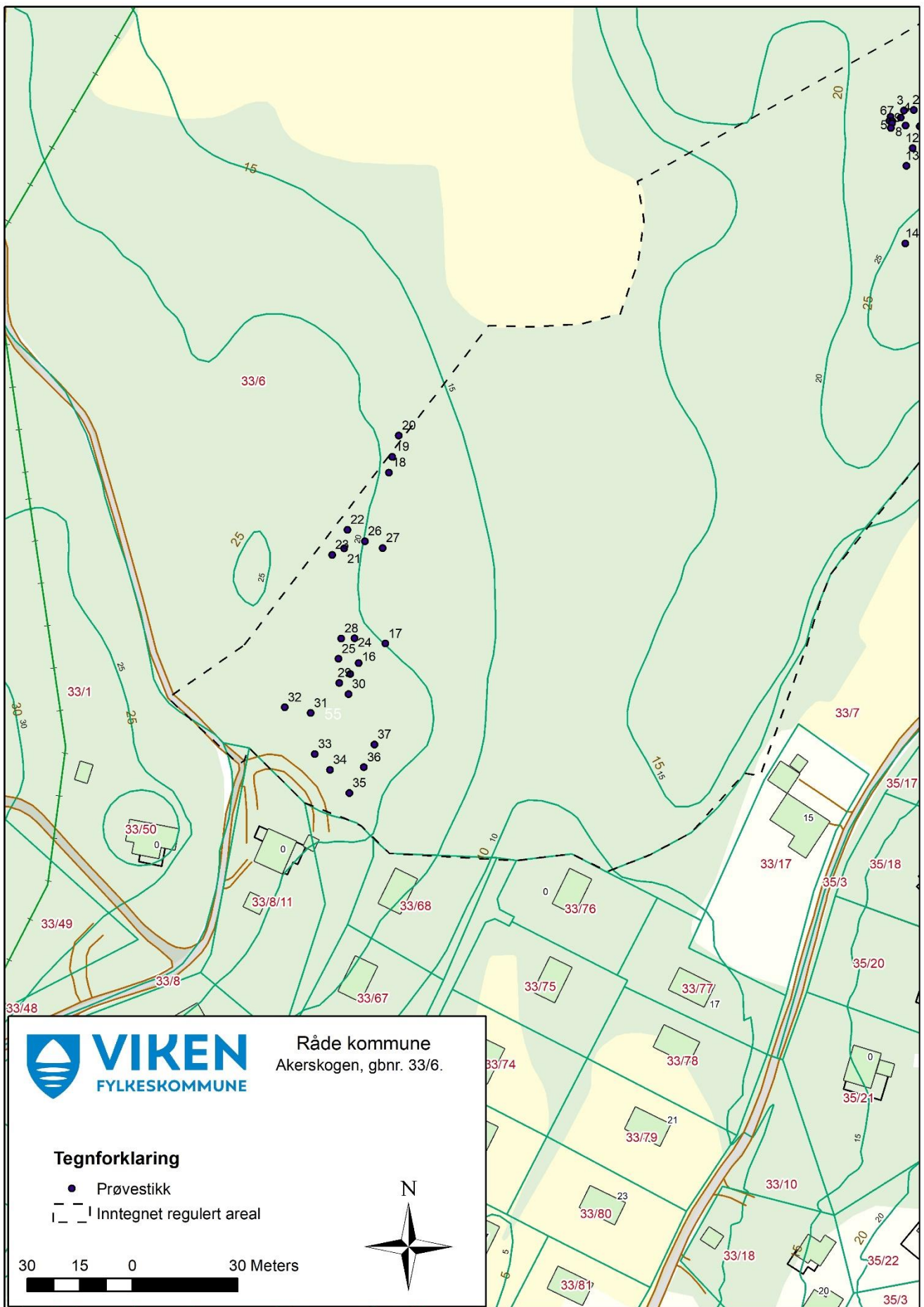
Den andre flaten er lokalisert sør i planområdet. Terrenget faller i denne delen mot nord. Mot øst er det et bergskjær i dagen som avgrenser flaten. Mot vest er det stedvis svært våt, og undergrunnen kan karakteriseres som myr. Høyden over havet er 18 til 21 meter, noe som innebærer at eventuelle flintfunn kan dateres til yngre steinalder.

Undergrunnen varierte her fra fin sandundergrunn til mer grusundergrunn iblandet steiner. Totalt ble det i dette området gravd 23 prøvestikk for å avklare om det var konflikt med automatisk fredete kulturminner. Det ble ikke gjort flintfunn eller annet bearbeidet steinmateriale.

Figur 7: Kartutsnitt over innmålte prøvestikk i nordøstre del.

Figur 8: Kartutsnitt over innmålte prøvestikk i sørvestre del.

KONKLUSJON

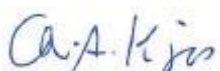
I forbindelse med detaljregulering av Akerskogen nord, gbnr. 33/6 i Råde kommune utførte Østfold fylkeskommune arkeologiske registreringer. Bakgrunnen for detaljreguleringen er at tiltakshaver vil tilrettelegge for hyttebygging.

Totalt ble det gravd 37 prøvestikk. I et av prøvestikkene ble det funnet en flintbit. Prøvestikkene omkring det positive prøvesticket var uten funn. I Riksantikvarens kulturminnedatabase, Askeladden er funnet definert som et *ikke fredet* funnsted.

Det arkeologiske arbeidet oppfylder undersøkelsesplikten, jf. kulturminneloven § 9.

2020

Ole Kjos

.....
Feltarkeolog

VEDLEGG

Figur 9: Figurliste.

Figur 10: Funnliste.

Figur 11: Prøvestikkliste med positivt prøvestikk.

Figur 12: Oversiktskart med planområdet markert.

Figur 13: Oversiktskart med havnivå hevet til ca. 18 meter.

Figur nr.	Motiv	Tatt mot	Kilde
1	Foto av deler av regulert areal. Tatt mot sørvest.	Sørvest	Ole Kjos
2	Tabelloversikt over nærliggende kulturminner.	-	Ole Kjos/Askeladden
3	Kartutsnitt over nærliggende kulturminner.	-	Riksantikvarens kulturminnedatabase, Askeladden.
4	Foto tatt mot positivt prøvestikk. Stedet er markert med pil	Vest	Ole Kjos
5	Foto tatt mot sørvestre flate. Tatt fra nord mot sørvest.	Sørvest	Ole Kjos
6	Foto av flintbit.	-	Ole Kjos
7	Kartutsnitt over innmålte prøvestikk i nordøstre del.	-	Ole Kjos
8	Kartutsnitt over innmålte prøvestikk i sørvestre del.	-	Ole Kjos
9	Figurliste	-	Ole Kjos
10	Funnliste	-	Ole Kjos
11	Prøvestikkliste med positivt prøvestikk.	-	Ole Kjos
12	Oversiktskart med planområdet markert.	-	Ole Kjos
13	Oversiktskart med havnivå hevet til ca. 18 meter.	-	Ole Kjos

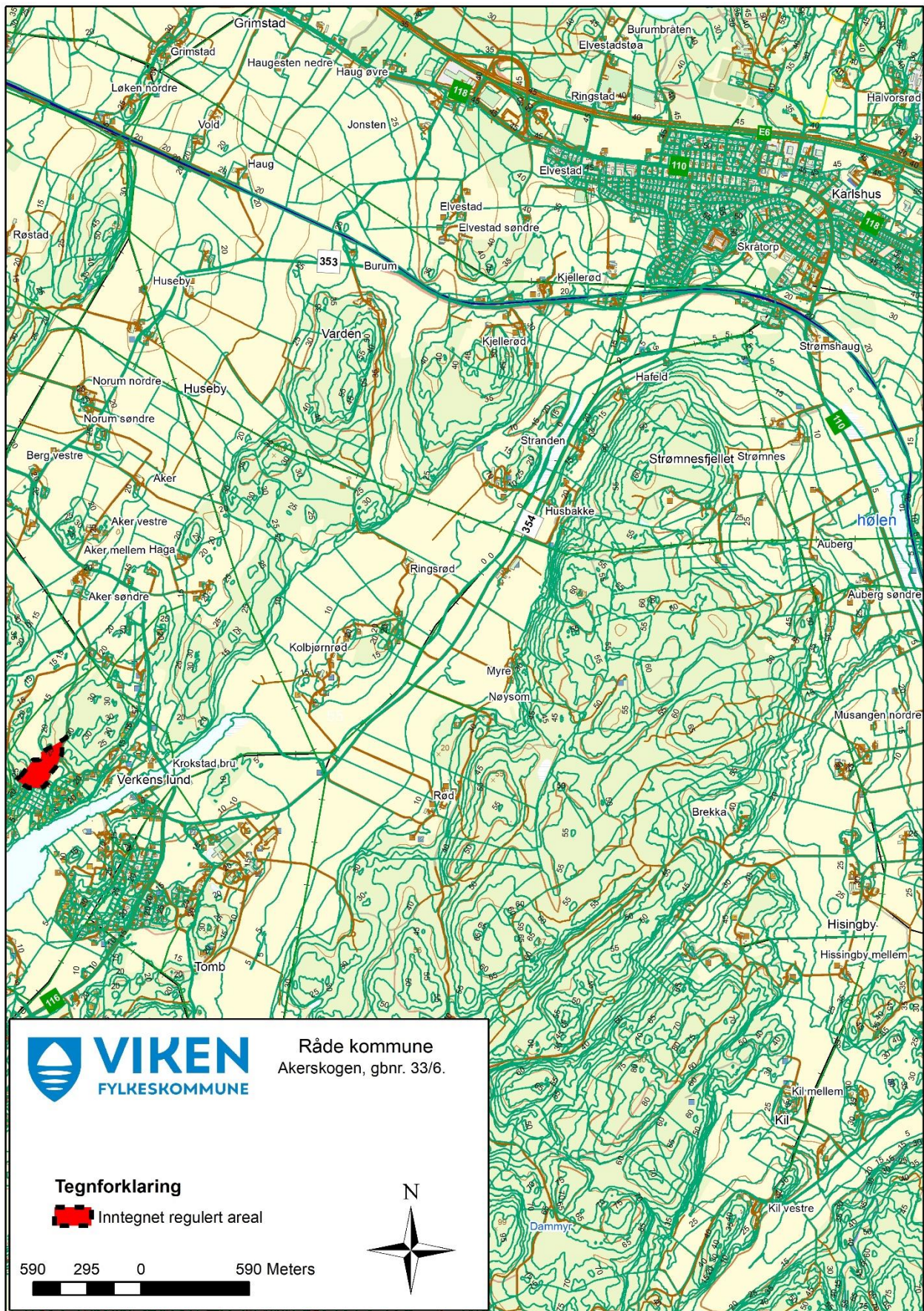
Figur 9: Figurliste.

Funnr.	Beskrivelse	Mål	Prøvestikknr.	ID-nummer
1	Funnet i overgangen mellom torvlag anrikningslag. Lysegrå flint. Avslag.	3,9x2,2	7	267 671

Figur 10: Funnliste.

PRØVESTIKKLISTE				
Størrelsene er rundt 40 x 40 cm, oftest mindre enn større. Tegnforklaring: T = torv, U = utvaskingslag, A = anrikingslag/utfellingslag, MJ = matjord, UN = undergrunn. <i>MERK:</i> det beskrives fra topp til bunn.				
Pnr:	ID nr.:	Antal	Beskrivelse:	Dybde:
7	267 671	1	Torv 10-12 cm. Anrikingslag 28-30 cm. Fuktig og klebrig rødbrun sand/silt. Funn av flintavslag i overgangen mellom torvlag og anrikningslag.	45

Figur 11: Prøvestikkliste med positivt prøvestikk.

Figur 12: Oversiktskart med planområdet markert.

Figur 13: Oversiktskart med havnivå hevet til ca. 18 meter.

